

Open Library: világcatalógus wikialapokon

Az Open Library, a „nyitott könyvtár” projekt célja egy ingyenes, online világcatalógus megteremtése. Aaron Swartz, az RSS Feed formátumának egyik megalkotója jegyzi a tervezetet, amelynek egyelőre – 2008 áprilisában – még csak demója érhető el. Jeles partnerei vannak mindazonáltal, hiszen a web archiválását sok éve végző, San Franciscoban székelő cég, az *Internet Archive* és az egyik vezető könyvdigitalizálási társulás, az *Open Content Alliance* álltak a projekt mögé. Az Internet Archive csatlakozása kézenfekvő, hiszen már indított korábban hasonló projekteket (pl. Open Libraries), százezer számra digitalizáltak jogvédelem alá nem tartozó könyveket, és más produktumaiknál szintén szerepe van az ingyenes hozzáférés biztosításának. A mostani projektben az Internet Archive az alkalmazás platformját jelentő szervereket szolgáltatja. Swartz nem titkolja, hogy a nyitott könyvtár ötlete, gondolata és megvalósulási körvonala a barátságtalan könyvtári OPAC-ok láttán fogalmazódott meg benne. A világcatalógus működtetésének modellje, a finanszírozás még elég körvonalazatlan, adományokból és pályázatokból nyert pénzekkel tartanák fönt. Swartz adatbázis-építési eszménye a közönség által szerkesztett Wikipedia. Ahhoz hasonlóan itt is

egy oldal lenne egy könyv a weboldalon, bár a címek és tételek jobban strukturáltabbak lennének a Wikipediánál. Úgy látja, hogy a korábbi adatgyűjtési akadályok után ma már a kétirányú web alkalmas környezetet nyújt a tömeges szerkesztéshez, a „népi” katalogizáláshoz. Adatot mindenhol gyűjtenének, a *Library of Congress* katalógusától kezdve az Amazon online könyvruház-tételeiig, sőt fel fogják használni a nem professzionális adatokat, például a *LibraryThing*ben található hétköznapi metaadatokat is. Ma már egyébként tucatnyi könyvtár küldi rendszeresen a rekordjait a nyitott könyvtárhoz. Az Open Libraryhoz „megszólalásig” hasonló kezdeményezés az OCLC 2006-ban indított, előfizetésen alapuló WorldCat szolgáltatása. Swartz nem tekinti a WorldCat konkurenciájának saját tervezetét, és dicséri az OCLC szerepét a könyvtári rekordok terjesztésében. A *WorldCat.org* sem aggódik, köszönti az Open Libraryt és mindazokat, akik növelik a könyvtári gyűjtemények láthatóságát. Az ingyenes világcatalógus célja hosszabb távon a Wikipediával való integráció: az enciklopédiában lévő csatoló az Open Library adott könyvrekordjára fog mutatni, sőt később folyóiratcikkek szerepeltetését is tervezik.

/Information World Review, 245. sz. 2008. ápr. p. 11.;
American Libraries 39. köt. 4. sz. 2008. p. 27./

(Bánhegyi Zsolt)